

**สมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการป้องกันและ
ควบคุมอุบัติเหตุจราจรทางถนน : กรณีศึกษา อำเภอเมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2551**

**Competency of The Local Government in Road Traffic Accident
Prevention and Control : a Case Study of Muang District
Khonkaen Province 2551.**

Manote Songsiri Pirasak sriruecha

Faculty of Public Health , Khon Kaen University

บทนำ

- อุบัติเหตุจากรถทางถนนเป็นปัญหาที่มีความสำคัญในระดับนานาชาติ และในประเทศไทยอุบัติเหตุจากรถก็เป็นปัญหาสำคัญระดับต้นๆ ของสาเหตุการเสียชีวิตและการบาดเจ็บของประชาชนคนไทย อุบัติเหตุจากรถเป็นสาเหตุการตาย จัดอยู่ในลำดับที่ 3
- การดำเนินงานรณรงค์ป้องกันและลดอุบัติเหตุจากรถทางถนนเดิมนั้นเป็นหน้าที่ของตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้มีการพิจารณาร่วมกันเพื่อหาแนวทางในการป้องกันและลดอุบัติเหตุจากรถทางถนน
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นหน่วยงานหนึ่งที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันและลดอุบัติเหตุจากรถทางถนน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ในการป้องกันและควบคุมอุบัติเหตุจราจรทางถนน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง สมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระบวนการ ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติ และการประเมินผล กับ ผลลัพธ์ของการดำเนินงานลดอุบัติเหตุจราจรทางถนน
3. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ในการดำเนินการรณรงค์ป้องกันและลดอุบัติเหตุ

ขอบเขตการศึกษา

สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ ระดับสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันและควบคุมอุบัติเหตุจราจรทางถนนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น

กลุ่มเป้าหมายที่เลือกเป็น นายก อบท.รองนายก อบท. ปลัด อบท.รองปลัด อบท. และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมอุบัติเหตุจราจรทางถนน ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น

วิธีการศึกษา

1 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ประเภทประเมินค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการและการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันและลดอุบัติเหตุจราจรทางถนน

ส่วนที่ 3 ความเห็นเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านกระบวนการและขั้นตอนวิธีการปฏิบัติและการประเมินผลในการดำเนินการรณรงค์ป้องกันและลดอุบัติเหตุจราจรทางถนน

ส่วนที่ 4 ระดับผลลัพธ์ของการปฏิบัติ ของการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันและลดอุบัติเหตุเมื่อเทียบกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์

2 เครื่องมือและเนื้อหาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณแบบบรรยายเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1.แบบสอบถามส่วนที่ 1, 2 ,3 และ 4 ใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าความสัมพันธ์ เพื่อหาระดับสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระบวนการขั้นตอนวิธีการปฏิบัติและการประเมินผล เทียบกับผลลัพธ์ของการดำเนินงานลดอุบัติเหตุจากรถทางถนนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

2.แบบสอบถามแบบแสดงความคิดเห็นแบบทำนายนำข้อมูลที่ได้อธิบายเชิงพรรณนาเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นแบบสอบถามเชิงประเมินค่า (content analysis)

ผลการศึกษา

ระดับสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันและลดอุบัติเหตุจราจรทางถนนในด้านสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับสมรรถนะอยู่ในระดับ **ปานกลาง** ค่าเฉลี่ย 3.35 (S.D. 0.59)

ระดับสมรรถนะ	Mean	S.D.	การแปลผล
สมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น			
1. ด้านโครงสร้างขององค์กร	3.38	.70	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากรภายในอปท.	3.40	.59	ปานกลาง
3. ด้านงบประมาณ	2.87	.91	ปานกลาง
4. ด้านวัสดุ/ ครุภัณฑ์/ เทคโนโลยี	3.33	.63	ปานกลาง
5. ด้านอาคารสถานที่ ทำเล ที่ตั้ง	3.79	.78	สูง
รวม	3.35	.59	ปานกลาง

ผลการศึกษา

ระดับสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันและลดอุบัติเหตุจราจรทางถนนในด้านกระบวนการขั้นตอนวิธีการปฏิบัติและการประเมินผล พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับสมรรถนะอยู่ในระดับ **สูง ค่าเฉลี่ย 3.70 (S.D. 0.51)**

ระดับสมรรถนะ	Mean	S.D.	การแปลผล
กระบวนการขั้นตอนวิธีการปฏิบัติและการประเมินผล			
1.แผนการปฏิบัติงาน(Plan)	3.58	.60	สูง
2.ขั้นตอนการปฏิบัติงาน(Step)	3.62	.52	สูง
3.วิธีการปฏิบัติงาน(Practice)	3.78	.55	สูง
4.การประเมินผล (Evaluation)	3.82	.51	สูง
รวม	3.70	.51	สูง

ผลการศึกษา

ระดับสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกัน และลดอุบัติเหตุจราจรทางถนนในด้านผลลัพธ์ ของการดำเนินงานลดอุบัติเหตุทั้ง 3 ด้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับสมรรถนะอยู่ในระดับ **สูง ค่าเฉลี่ย 3.66 (S.D. 0.46)**

ระดับสมรรถนะ	Mean	S.D.	การแปลผล
ผลลัพธ์ (Output/ Outcome)ของการดำเนินงานลดอุบัติเหตุ			
1. มีการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อดำเนินงานรณรงค์ ป้องกันและลดอุบัติเหตุได้เต็มความสามารถ	3.52	.51	สูง
2.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการรณรงค์ ป้องกันและลดอุบัติเหตุได้	3.71	.47	สูง
3.ประชาชนมีพฤติกรรมที่ดีในการป้องกันและลดอุบัติเหตุ จราจรทางถนน	3.74	.52	สูง
รวม	3.66	.46	สูง

ผลการศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานที่มีผลต่อระดับสมรรถนะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ภาพรวมของสมรรถนะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($r=0.603$, $p\text{-value } 0.00$) มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับ ผลลัพธ์ของการปฏิบัติงาน ของการดำเนินงานลดอุบัติเหตุจากราจรทางถนน เมื่อเทียบกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (** มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01)

ตารางที่ 4	แสดงความสัมพันธ์ด้านสมรรถนะเทียบกับผลลัพธ์		
ตัวแปรต้น	ผลลัพธ์ (Output/ Outcome)ของการดำเนินงานลดอุบัติเหตุ		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
สมรรถนะอปท.	0.603**	<0.001	ปานกลาง
โครงสร้างขององค์กร	0.483**	<0.001	ปานกลาง
บุคลากรภายในอปท.	0.575**	<0.001	ปานกลาง
งบประมาณ	0.391**	<0.001	ปานกลาง
วัสดุ/ ครุภัณฑ์/ เทคโนโลยี	0.634**	<0.001	ปานกลาง
อาคารสถานที่ ทำเลที่ตั้ง	0.398**	<0.001	ปานกลาง

ผลการศึกษา

ด้านกระบวนการขั้นตอนวิธีการปฏิบัติและการประเมินผล เมื่อเทียบกับเป้าหมาย
วัตถุประสงค์ ของการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันและลดอุบัติเหตุจราจรทางถนน
กรณีศึกษาอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น **มีความสัมพันธ์ระดับสูงทางบวกใน**
($r=0.768$, $p\text{-value } 0.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (** มีความสัมพันธ์ที่ระดับ
นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01)

ตารางที่ 5	แสดงความสัมพันธ์ด้านกระบวนการกระบวนการขั้นตอนวิธีการปฏิบัติและการประเมินผลเทียบกับผลลัพธ์		
ตัวแปรต้น	ผลลัพธ์ (Output/ Outcome)ของการดำเนินงานลดอุบัติเหตุ		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
กระบวนการขั้นตอนวิธีการปฏิบัติและการประเมินผล	0.768**	<0.001	สูง
แผนการปฏิบัติงาน	0.662**	<0.001	ปานกลาง
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	0.744**	<0.001	สูง
วิธีการปฏิบัติงาน	0.637**	<0.001	ปานกลาง
การประเมินผล	0.790**	<0.001	สูง

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

- 1.) มีการกำหนดกระบวนการ วิธีการดำเนินงาน แนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง
- 2.) ควรมีการปฏิบัติงานแบบบูรณาการในทุกภาคส่วนของสังคมและควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น
- 3.) หน่วยงานรัฐอื่นๆควรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และควรให้การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4.) ควรมีการให้ความรู้ก่อนมีการมอบภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้้องค์กรสามารถบริหารจัดการได้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมทางหลวง.การศึกษามูลค่าความเสียหายของอุบัติเหตุในประเทศไทย .สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม2551 จาก <http://www.doh.go.th/dohweb/index.html>
- [2] ชวงส์ ฉายะบุตร.(2539).การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.
- [3] นันทวัฒน์ บรมานันท์ .(2549). การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) . พิมพ์ครั้งที่4 . กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- [4] สำนักงานเครือข่ายลดอุบัติเหตุ .สถิติอุบัติเหตุ . สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม2551จาก <http://www.accident.or.th/>

ขอขอบพระคุณครับ